

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Daniely Zemanové a Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **doc. Ing. J. V., Ph.D.,** zast. JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem se sídlem Sokolská 60, Praha 2, proti žalovanému: **Rektor Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava**, se sídlem 17. listopadu 15/2172, Ostrava-Poruba, zast. JUDr. Petrem Pyšným, advokátem se sídlem Občanská 1115/16, Ostrava - Slezská Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2017, čj. VSB/17/056751, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 2018, čj. 22 A 191/2017-79,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 11. 2017 na návrh Akademického senátu Hornicko-geologické fakulty Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava odvolán z funkce děkana uvedené fakulty dle § 28 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Proti tomuto rozhodnutí se bránil žalobou u krajského soudu. Krajský soud žalobu zamítl. Zdůraznil rozdíl mezi § 28 odst. 2 a § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách. Obě normy sice upravují odvolání děkana z funkce, nelze je však směšovat. V nynějším případě byl děkan odvolán rektorem na návrh akademického senátu fakulty ve smyslu § 28 odst. 2, rektor tedy nevykonával pravomoc podle § 28 odst. 3 (odvolání děkana

rektorem z vlastního podnětu). V řízení podle § 28 odst. 2 není potřebné tvrdit a prokazovat nezákonnost jednání děkana, na rozdíl od odvolání podle § 28 odst. 3. Při postupu dle § 28 odst. 2 dle soudu *„postačí, má-li akademický senát jinou představu o směřování fakulty než děkan, byť by děkan konal své povinnosti zcela řádně a ku prospěchu zájmů fakulty*“. Diskrece rektora je tedy mnohem omezenější, nesmí však být dotčeny základní zásady mezí správního uvážení. Byť je odůvodnění napadeného rozhodnutí vskutku značně strohé, všechny podstatné skutečnosti z něj jednoznačně plynou. Žalovaný přezkoumal řádnost dosud proběhlých stádií procesu odvolání děkana a převzal důvody návrhu akademického senátu, z nichž je rozdílnost názorů na správu fakulty zřejmá.

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Má za to, že rozsudek není přezkoumatelný. I kdyby snad byl přezkoumatelný, stěžovatel míní, že soud nesprávně posoudil řádnost výkonu správního uvážení žalovaným. Stěžovatel upozorňuje, že byl do své funkce jmenován s prodlevou osmi měsíců, až k 1. 3. 2017. Původní akademický senát fakulty byl ustaven nezákonně, nový akademický senát byl ustanoven až ke dni 16. 10. 2017. Hned následující den byl podán návrh na odvolání stěžovatele z funkce děkana. Tento návrh byl projednán na mimořádné schůzi akademického senátu dne 25. 10. 2017. Stěžovatel dlouhodobě čelil obstrukcím zájmových skupin na své fakultě. Tyto zájmové skupiny mají reprezentanty v akademickém senátu, eventuálně mají na senátory vliv. Děkanskou funkci vykonával stěžovatel v souladu se zákonem, plnil veškeré povinnosti, které vykonávat mohl.

[3] Stěžovatel nesouhlasí ani s důvody svého odvolání. Jako příklad uvádí, že není pravda, že akademickému senátu nepředložil návrh rozpočtu fakulty. Jelikož zde až do 16. 10. 2017 nebyl řádně ustavený akademický senát, neměl stěžovatel komu návrh předložit. Akademický senát byl v okamžiku, kdy se usnesl o odvolání stěžovatele, ustaven jen devět dní. Logicky se nabízí otázka, jak za tak krátkou dobu mohl dospět k závěru, že jsou důvody pro odvolání stěžovatele. Ve skutečnosti jsou důvody jeho odvolání vykonstruované, nezakládají se na skutečnosti, což měl ale krajský soud ověřit. Stěžovatel upozorňuje na judikaturu, která garantuje právo na nerušený výkon funkce včetně práva na ochranu před nezákonným zbavením funkce.

[4] Žalovaný se ztotožňuje se závěry rozsudku krajského soudu.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] NSS při posuzování kasační stížnosti dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] NSS nejprve zvážil námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Vlastní přezkum soudního rozhodnutí je totiž možný pouze za předpokladu, že rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí

srozumitelné, které je opřeno o dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Výše uvedená kritéria napadený rozsudek splňuje (vyjma do jisté míry zkratkovitého závěru, viz k tomu body [24] a násl. níže). Krajský soud srozumitelně vyložil, proč považoval žalobu za nedůvodnou, jeho závěry jsou podpořeny jasnou argumentací. Stěžovatel proti výkladu podanému krajským soudem argumentuje, což by v případě nepřezkoumatelnosti bylo jen obtížně představitelné.

[8] Jelikož NSS neshledal námitku nepřezkoumatelnosti důvodnou, přistoupil k věcnému přezkumu napadeného rozsudku z hlediska dalších kasačních námitek. NSS na úvod formuluje východiska svého rozhodnutí. Vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti (§ 1 zákona o vysokých školách). Vysoká škola je veřejnoprávní korporací. Fakulta je součástí veřejné vysoké školy, nemá vlastní právní subjektivitu (srov. § 22 zákona o vysokých školách; k právní povaze vysokých škol komplexně srov. Beran, K. *Právnické osoby veřejného práva*. Praha: Linde 2006, s. 105-126).

[9] Jak již NSS uvedl v rozsudku ze dne 24. 11. 2011, čj. 7 As 66/2010-119, č. 2597/2012 Sb. NSS, bod 45, vysoké školy, a to veřejné, soukromé i státní, jsou vykonavateli veřejné správy, neboť jako státem autorizované privilegované subjekty zajišťují určité záležitosti ve veřejném zájmu, zejména poskytují vysokoškolské vzdělání spojené s přiznáváním akademických titulů, konají habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem. K tomu jim zákon dává monopol, neboť podle § 2 odst. 9 zákona o vysokých školách nikdo kromě vysoké školy nemá právo přiznávat akademický titul, konat habilitační řízení, konat řízení ke jmenování profesorem, používat akademické insignie a konat akademické obřady. Tyto záležitosti zajišťují kromě nevrchnostenských i vrchnostenskými formami činnosti veřejné správy, včetně zejména rozhodování o právech a povinnostech studentů a některých dalších osob, např. uchazečů o studium, uchazečů o jmenování docentem nebo profesorem. Toto rozhodování se uskutečňuje postupem podle zákona o vysokých školách (v různých případech různě formalizovaným) a podle vnitřních předpisů vysoké školy nebo fakulty s případným subsidiárním užitím správního řádu nebo alespoň základních zásad činnosti správních orgánů (§ 177 odst. 1 správního řádu).

[10] Podle § 28 zákona o vysokých školách:

> (1) V čele fakulty je děkan; jedná a rozhoduje ve věcech fakulty, pokud tento zákon nestanoví jinak.
> (2) Děkana jmenuje a odvolává **na návrh** akademického senátu fakulty rektor.
> (3) Rektor může odvolat děkana **z vlastního podnětu**, a to pouze po předchozím vyjádření akademického senátu fakulty a se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy v případě, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty.
> (...)

[11] NSS se předně zcela ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že záležitosti spojené s obsazováním samosprávných orgánů vysokých škol – ať jmenování nebo odvolání – jsou

ryze samosprávnou záležitostí těchto škol a je o nich rozhodováno jednoinstančně (viz bod 19 rozsudku krajského soudu).

[12] Poměr k vysoké škole má ve svém celku, jako svazek práv a povinností, především soukromoprávní povahu. Člověk se jmenováním děkanem stává zaměstnancem vysoké školy, příp. se mění obsah zaměstnaneckého vztahu, byl-li zaměstnancem již před jmenováním. Samotný akt jmenování děkana do funkce, nebo jeho odvolání, má veřejnoprávní povahu, jakkoliv jeho právní následky (svazek práv a povinností, který tím mezi děkanem a vysokou školou vznikne) mají především povahu soukromoprávní (pracovněprávní) (blíže k tomu rozsudek 7 As 66/2010, body 50 a 61).

[13] Z „mocenského“ hlediska je funkce děkana v rámci veřejné vysoké školy jednou z klíčových; funkce děkana má významnou roli v systému dělby moci uvnitř vysoké školy jako veřejnoprávní korporace vykonávající veřejnou moc (rozsudek 7 As 66/2010, body 68 a 70). Mechanismus ustavování děkana do funkce i případného odvolání z funkce před skončením funkčního období vymezený v § 28 zákona o vysokých školách vychází z koncepce spolupůsobení samosprávného akademického orgánu příslušné fakulty (akademického senátu) a rektora (tamtéž, bod 69). Děkan může být jmenován jen ve shodě obou orgánů. Naproti tomu u odvolání takováto shoda není bezpodmínečně nutná. Jakkoliv pravidlem bude odvolání děkana na návrh akademického senátu fakulty (viz shora cit. § 28 odst. 2), výjimečně bude představitelné i odvolání děkana z vlastního podnětu rektora. V takovémto případě ovšem bude třeba předchozího vyjádření akademického senátu fakulty a souhlasu akademického senátu vysoké školy (§ 28 odst. 3 zákona o vysokých školách).

[14] NSS se navíc plně ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že návrh akademického senátu dle § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách není pro rektora podkladovým rozhodnutím, z nějž by byl povinen bezpodmínečně vycházet.

[15] Ze všech těchto východisek krajský soud správně vycházel, pregnantně je formuloval a nezpochybňuje je ani stěžovatel. Stěžovatel však tvrdí, že rektor neměl návrhu akademického senátu vyhovět, neboť pro jeho odvolání nebyly žádné důvody. Nelíbí se mu ani, jak se krajský soud vypořádal s tím, že rektor do svého rozhodnutí jen převzal důvody odvolání, které uváděl akademický senát.

[16] NSS k tomu předně uvádí, že míra uvážení rektora se liší v závislosti na tom, zda jde o jmenování děkana, anebo naopak o jeho odvolání buď na návrh akademického senátu, nebo z vlastního podnětu rektora. *Jedním* typem situace je pravomoc rektora odvolat děkana z vlastního podnětu. Půjde o případy, kdy děkan jako osoba stojící v čele fakulty závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty, ovšem akademický senát fakulty na tyto závažné okolnosti nereaguje návrhem na odvolání děkana. *Jiným* případem úvahy rektora bude situace, kdy rektor dostane návrh na jmenování děkana podaný akademickým senátem – nelze jistě rektora nutit jmenovat děkanem osobu, o níž má důvodné obavy, že poškodí zájem veřejné školy nebo příslušné fakulty (srov. ostatně důvody k odvolání děkana z vlastního podnětu rektora dle § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách).

pokračování

[17] Naproti tomu v situaci, kdy akademický senát navrhuje odvolání děkana podle § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách, bude pravidlem, že rektor takovémuto odvolání vyhoví. Zákon totiž zjevně vychází z předpokladu, že s ohledem na rozhraničení kompetencí uvnitř fakulty bude fakultu poškozovat, pokud děkan nemá důvěru akademického senátu vlastní fakulty. Ostatně zákon ani neukládá žádné podmínky, za kterých může akademický senát návrh na odvolání děkana učinit. Jak správně uvádí krajský soud, v řízení o odvolání podle § 28 odst. 2 není potřebné zkoumat protiprávnost jednání děkana, na rozdíl od odvolání podle § 28 odst. 3, kde jsou určité protiprávnosti či jiné nepravosti vyjmenovány ve skutkové podstatě právní normy. Platí tu však zákaz *svévole* akademického senátu, zákaz *šikanózního jednání* a zákaz *diskriminace*. Zákaz svévole se projeví v tom, že návrh na odvolání děkana musí být odůvodněn, návrh tudíž nesmí být založen na „ničem“, třebas na nahodilém hnutí mysli většiny členů akademického senátu. Děkan nesmí být odvolán ani v důsledku diskriminace, např. proto, že je muž, že má jinou etnicitu, národnost apod.

[18] S ohledem na princip akademické samosprávy má hodnotit závažnost důvodů k odvolání primárně rektor, nikoliv správní soudy. Negativní rozhodnutí, kterým rektor návrhu akademického senátu na odvolání děkana nevyhoví, si tak lze představit jen ve výjimečných případech. Typicky tomu bude tehdy, pokud rektor jako *hlídač* zákonnosti procedur uvnitř příslušné fakulty zjistí, že vůbec nejsou dány podmínky vytčené v § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách (např. hlasování akademického senátu fakulty, které vyústilo v návrh na odvolání děkana, trpělo procesními vadami). Rektor může shledat důvody pro odvolání, podané akademickým senátem, jako nejasné, neurčité apod. Může však dospět i k závěru, že odvolání děkana by hrubě poškodilo veřejnou vysokou školu nebo dotčenou fakultu (např. s ohledem na hrozbu odchodu významné části akademiků z dané fakulty, event. obecně jinak projevený nesouhlas význačných akademiků na dané fakultě s návrhem akademického senátu apod.). Rektor tedy má prostor pro odmítnutí návrhu akademického senátu fakulty. Je to rektor, kdo je rovněž představitelem vysokoškolské samosprávy a kdo má ze své pozice znalosti daného akademického prostředí a současně má odpovědnost za vysokou školu jako celek.

[19] Uvedené závěry lze podpořit i historickým výkladem zákona. Předchozí právní úprava (zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách) byla postavena na jednodušším modelu: za platnosti tohoto předchozího zákona děkana volil a odvolával akademický senát fakulty, aniž k tomu byla třeba ingerence rektora či jakéhokoliv jiného orgánu. Změnu této koncepce v novém zákoně o vysokých školách vysvětlovala důvodová zpráva tak, že „*souvisí s celkovým posílením integrity vysoké školy*“ (sněmovní tisk č. 329/0, 2. volební období, www.psp.cz). Jakkoliv důvodová zpráva nic dalšího neuvádí, je zjevné, že úmysl historického zákonodárce nelze eliminovat tím, že by se z aktu jmenovacího či z aktu odvolání děkana rektorem stala čistá ceremonie, kde by rektor neměl jakýkoliv prostor pro vlastní úvahu. Jinými slovy, NSS vychází z toho, že úmysl zákonodárce nesměřoval k tomu, aby učinil v tomto ohledu z rektora pouhý „stroj na podpisy“ (srov. obdobně rozsudek 7 As 66/2010, bod 76). Právě naopak, změna souvisela s vytvořením systému brzd a rovnováh uvnitř veřejné vysoké školy (slovy důvodové zprávy „*celkové posílení integrity vysoké školy*“), kde se na procesu jmenovacím i na procesu odvolání děkana podílí společně akademický senát fakulty s rektorem.

[20] Právě uvedené jednoznačně předurčuje výsledek nynějšího sporu. Stěžovatel netvrdí, že by snad akademický senát fakulty při přijímání návrhu na odvolání děkana porušil procesní pravidla. Jakkoliv stěžovatel na několika místech kasační stížnosti zdůrazňuje, že akademický senát hlasoval o odvolání děkana jen 9 dní poté, co byl ustaven, takovýto postup rozhodně není porušením práva. Ostatně členové akademického senátu nepřichází na fakultu okamžikem ustavení akademického senátu, jsou to lidé, kteří prostředí na fakultě i osobu děkana důvěrně znají. Nemusejí se tedy s těmito otázkami seznamovat až po převzetí funkce senátora. Právě naopak, akademičtí senátoři jsou zpravidla dlouhodobí členové akademické obce, kteří mohou své názory na palčivé problémy fakulty vyjevit bezprostředně poté, co funkci převezmou (a lze ostatně předpokládat, že tyto názory jsou i předmětem kampaně k volbám do akademického senátu). Před eventuálními neuváženými kroky akademického senátu bude děkana (a jeho fakultu jako celek, stejně jako vysokou školu) chránit právě rektor v rámci své pravomoci podle § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách.

[21] Úvaha, zda by snad odvolání děkana na návrh akademického senátu hrubě poškodilo veřejnou vysokou školu nebo dotčenou fakultu, pak přísluší *plně* rektorovi a není na soudní moci jakkoliv tuto úvahu přezkoumávat, tedy krom případů svévole, nerovného rozhodování v obdobných situacích apod. Správní soudy rozhodně nemohou nahrazovat uvážení rektora uvážením vlastním. Nemohou tedy negovat úvahu rektora a říci namísto něj, že snad odvolání stěžovatele z funkce děkana hrubě poškozuje vysokou školu či dotčenou fakultu. Stejně tak nemohou správní soudy ani zjišťovat vnitřní poměry na fakultě a hodnotit legitimní zájmy jednotlivých „zájmových akademických skupin“, jak o nich stěžovatel hovoří.

[22] Stěžovatel kritizuje, že soud nedokazoval opodstatněnost jednotlivých důvodů odvolání. NSS se stěžovatelem souhlasí v tom, že pokud by snad tvrzená fakta odpovídající důvodům navrhovaného odvolání, formulovaným akademickým senátem, byla nepravdivá, měl by rektor zasáhnout a rozhodnout tak, že děkana neodvolá. Nepravdivé skutečnosti v návrhu akademického senátu se nijak zvlášť neliší od absence jakýchkoliv důvodů (odvolání založené „na ničem“, viz bod [17] shora), což samozřejmě naznačuje svévoli. Současně však NSS souhlasí i s krajským soudem, že na rozdíl od procedury podle § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách postačí k odvolání děkana na návrh akademického senátu *rozdílnost představ děkana a senátu* o tom, jaké směřování by měla správa fakulty mít, což zahrnuje mj. správnost či vhodnost personální politiky děkana, dobře nastavené vědecké i pedagogické směřování fakulty, ale třeba též otázky, zda určitý krok děkana fakultě či vysoké škole škodí či nikoliv. Soud a v zásadě ani rektor (viz však bod [18] shora) by tedy neměl posuzovat hodnocení určitých skutečností akademickým senátem, samozřejmě s výhradou samotné pravdivosti hodnocených skutečností. V opačném případě, pokud by si správní soudy nárokovaly i posuzování správnosti hodnocení celkového směřování fakulty ze strany jednotlivých orgánů vysoké školy, nepřípustně by zasahovaly do vysoškolské samosprávy.

[23] V nynějším případě akademický senát zaštítil návrh na odvolání děkana celkem šesti důvody (v závorce NSS vždy ke každému důvodu dodává, co k tomu uvedl stěžovatel v žalobě):

pokračování

> 1) dobré jméno fakulty prý bylo poškozeno zpracováním materiálu „Posouzení výhodnosti těžby Li-W-Sn rud na ložisku Cínovec pro český stát“ bez znalosti problematiky a kvalifikačních předpokladů, přičemž tento materiál byl následně využit v politickém boji (k tomu stěžovatel v žalobě tvrdil, že posouzení sice bylo zpracováno, nezpracoval ho však sám stěžovatel; v předvolebním boji použito nebylo a jeho závěry nebyly odborně zpochybněny);
> 2) stěžovatel nesvolal vědeckou radu fakulty dne 25. 5. 2017 s omluvou, dne 21. 9. 2017 bez omluvy, což vedlo k prodlužování termínů probíhajících habilitací (dle stěžovatele je to sice pravda, ale vědeckou radu fakulty nesvolal z objektivních důvodů - obsazení vědecké rady bylo provedeno v rozporu se zákonem a nová rada nemohla být ustavena dříve, než se sešel řádně ustavený akademický senát);
> 3) stěžovatel jmenoval sám sebe garantem oboru „Systémové inženýrství v průmyslu“ bez předchozího projednání na Radě studijních programů fakulty (dle stěžovatele ani Rada studijních programů nebyla ustanovena řádně a ustavení řádné rady bránilo nezákonné obsazení vědecké rady, která Radu studijních programů schvaluje);
> 4) stěžovatel cenzuroval zápisy z kolegia děkana a jednání akademického senátu fakulty (dle stěžovatele se jedná „o naprostou smyšlenku“; navíc z ničeho neplyne povinnost zveřejňovat doslovný záznam průběhu jednání na kolegiu děkana);
> 5) stěžovatel jmenoval vedoucím institutu geodézie a důlního měřictví osobu bez kvalifikačních předpokladů (dle stěžovatele kvalifikační předpoklady splněny byly);
> 6) stěžovatel nezpracoval a nenechal projednat rozpočet fakulty na rok 2017 (dle stěžovatele zde nebyl legálně ustavený akademický senát, který by mohl rozpočet projednat; rozpočet však připraven byl a byl projednán na kolegiu děkana dne 13. 9. 2017).

[24] Krajský soud se jednotlivými dílčími důvody odvolání děkana nezabýval a uvedl k tomu v bodě 28 rozsudku následující:

> „Ve světle takto vymezené diskrece rektora při posuzování návrhu akademického senátu na odvolání děkana míjí žaloba nikoli v jednotlivostech, ale v celé své konstrukci podstatu problému. V řízení podle § 28 odst. 2 [zákona o vysokých školách] totiž není potřebné tvrdit a prokazovat nezákonnost jednání děkana, resp. neplnění povinností závažným způsobem nebo poškození zájmů vysoké školy nebo fakulty závažným způsobem. Soud znovu zdůrazňuje, že [...] postačí, má-li akademický senát jinou představu o směřování fakulty než děkan, byť by děkan konal své povinnosti zcela řádně a ku prospěchu zájmů fakulty. [...] proto postačí, je-li z návrhu akademického senátu seznatelné, že se s děkanem rozchází v názorech na způsob výkonu správy dané fakulty, a zároveň nejsou dotčeny základní zásady mezí správního uvážení. Byť je odůvodnění napadeného rozhodnutí vskutku značně strohé, tyto skutečnosti z něj implicitně jednoznačně plynou. Žalovaný přezkoumal řádnost dosud proběhlých stádií procesu odvolání děkana a převzal důvody návrhu akademického senátu, z nichž je rozdílnost názorů na správu fakulty zřejmá. Pokud se týče neexistence negativních podmínek (nepřekročení ústavních mezí správního uvážení), tyto není třeba v odůvodnění rozhodnutí výslovně uvádět, nejsou-li v předcházejícím procesu předmětem sporu. Se zřetelem k rozdílné mocenské pozici akademického senátu a rektora v procesu odvolání by naopak bylo nutno trvat na podrobném zdůvodnění diskrece rektora, na jejímž základě by návrhu nevyhověl, tak, aby byla vyloučena diskriminace či libovůle v jeho postupu; naopak v případě vyhovění návrhu je bez dalšího zřejmé, že rektor aprobuje návrh, protože žádné důvody pro nevyhovění návrhu neshledal.“

[25] Se závěry krajského soudu se NSS v obecné rovině ztotožňuje. I dle NSS zcela postačí, má-li akademický senát jinou představu o směřování fakulty než děkan, byť by děkan konal své povinnosti zcela řádně a ku prospěchu zájmů fakulty. Legitimním důvodem k odvolání děkana může být např. nesouhlas akademického senátu s personální politikou děkana, s tím, že umožnil vypracování odborných materiálů, které dle názoru akademického senátu poškozují dobrou pověst fakulty apod. NSS opakuje, že akademický senát nesmí při této své úvaze jednat svévolně, šikanózně ani diskriminačně. Se stěžovatelem lze nicméně souhlasit, že soud přece jen mohl blíže vysvětlit, proč má za to, že v daném případě jde toliko o „*rozdílnost názorů na správu fakulty*“. Je totiž pravda, že

přinejmenším některé důvody odvolání by si zasloužily dokazování z hlediska pravdivosti tam uvedených skutečností. Na druhou stranu některé jiné skutečnosti stěžovatel nečinil spornými, a dával jim jen jiné hodnocení (viz následující bod).

[26] Co se týče důvodu k odvolání ad 1), stěžovatel sám uvádí v žalobě, že nechal posouzení vypracovat pracovníky Institutu ekonomiky a systémů řízení fakulty; na materiálu je uveden jako zpracovatel společně s pracovníky tohoto institutu. Soud navíc těžko může přezkoumávat, zda materiál fakultu poškozoval tím, že byl následně využit v předvolebním boji v tzv. kauze „Lithium“. Jde o otázku legitimního hodnotícího sporu mezi stěžovatelem a akademickým senátem, kde eventuální zjevnou neopodstatněnost takovéhoto hodnocení musí primárně hodnotit rektor v rámci svého uvážení. Ani otázka splnění kvalifikačních předpokladů ke jmenování vedoucím institutu [důvod ad 5)] není otázkou exaktního dokazování, ale může být dána rozdílným hodnocením dotčené osoby stěžovatelem a akademickým senátem. Ani důvod ad 3) (stěžovatel jmenoval sám sebe garantem oboru „Systémové inženýrství v průmyslu“) stěžovatel skutkově nezpochybnil; jistě je možné, aby akademický senát trval na tom, že bez projednání v Radě studijních programů stěžovatel sám sebe jmenovat neměl (na tom nic nemění ani to, že rada dle názoru stěžovatele nebyla řádně ustavena; akademický senát mohl dost dobře trvat na tom, že v takovém případě stěžovatel neměl ve vztahu k sobě dělat takovéto rozhodnutí, ale vyčkat ustavení rady). Nesvolání vědecké rady fakulty je rovněž nesporné, tuto skutečnost proto nebylo třeba dokazovat. Soud nemůže posuzovat správnost hodnotové úvahy akademického senátu, že za daných okolností nesvolání vědecké rady fakultu poškodilo. Jakkoliv zbývající dva důvody jsou skutkové (údajné cenzurování zápisů a nepřipravení rozpočtu fakulty), dokazovat tyto důvody již bylo nadbytečné, neboť přinejmenším čtyři uvedené důvody byly pro odvolání stěžovatele z funkce děkana dostatečné.

[27] Stěžovatel se konečně zaštiťuje ústavní ochranou nerušeného výkonu řádně nabyté funkce. K tomu lze jen uvést, že ústavněprávní požadavky ochrany řádně nabyté funkce směřují proti pozbytí této funkce protiprávním způsobem. Stěžovatel však byl odvolán způsobem právem upraveným a v souladu s procedurou zákonem k tomu vymezenou.

[28] Lze tedy uzavřít, že akademický senát, děkan i rektor představují orgány akademické samosprávy. Není to tedy tak, že by snad orgánem akademické samosprávy byl pouze akademický senát, který je volen, nýbrž také děkan i rektor, kteří jsou do své funkce jmenováni. Všem těmto orgánům náleží v rámci akademické samosprávy pravomoci, které se vzájemně vyvažují. Smyslem akademické samosprávy přitom primárně není, aby její jednotlivé orgány působily jako orgány správní. Právě v tom spočívá smysl a význam akademické samosprávy. Stát poskytuje vysokým školám jistou míru autonomie, jejímž účelem je naplňování smyslu vysokých škol. V případě, že orgány akademické samosprávy z tohoto prostoru nevybočují, nemůže do nich ani stát zasahovat. Rozhodování orgánů akademické samosprávy nesmí být diskriminační, svévolné či jinak nezákonné. Pokud se však pohybuje v rámci autonomní sféry vysokých škol, nepřísluší správním soudům přehodnocovat závěry, ke kterým tyto akademické orgány dospěly.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[29] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). Krajský soud dospěl na základě přesvědčivé argumentace ke správným právním závěrům.

[30] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovaný sice prostřednictvím advokáta zaslal stručné vyjádření, v souladu s judikaturou však přiznání náhrady nákladů řízení nepožaduje (srov. k tomu přiměřeně již krajským soudem cit. rozsudek ze dne 26. 4. 2007, čj. 6 As 40/2006-87, č. 1260/2007 Sb. NSS). Ani jemu tedy NSS náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. července 2018

Zdeněk Kühn
předseda senátu